

Tisková zpráva, 7. prosince 2017

Projekt EDUGARD a školní soutěž 2017/18 „Pěstuj, zkoumej, vyprávěj!“

Zahradní pedagogika je praktické environmentální a přírodovědné vzdělávání o zahradě a vztazích či procesech v ní probíhajících, propojuje zahradnickou a pedagogickou činnost. Využívá zahradu s přírodními a látkovými cykly a biologickou rozmanitostí jako prostor pro rozvíjení teoretických znalostí a praktických dovedností žáků a studentů. Je založena na prožitkovém učení, vnímání všemi smysly a přímém kontaktu s organismy a přírodními materiály. Pobyt v přírodní zahradě umožňuje žákům bezpečně získávat vlastní zkušenosti, zlepšovat tělesnou kondici a manuální zručnost, rozvíjí osobní i sociální kompetence a posiluje pozitivní vztah k životu kolem nás.

Celkem 6 partnerských organizací z České republiky a Rakouska si od září 2016 do srpna 2019 navzájem vyměňují zkušenosti v oblasti zahradní pedagogiky, a to v rámci projektu „**Edugard ATCZ65**“. Ekocentrum Chaloupky jsou vedoucím partnerem celého projektu, do kterého se dále zapojila Jihočeská univerzita, Přírodní zahrada z. s. a brněnská Lipka. Rakouskou stranu zastupuje Vysoká škola pedagogická pro zemědělství a životní prostředí z Vídně a sdružení Natur im Garten z dolnorakouského Tullnu. Projekt je podpořen z programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko-Česká republika pro programové období 2014-2020.

Cílem projektu je podpořit školní práci dětí uplatňováním prvků zahradní pedagogiky ve výuce. Cítíme zde velký potenciál pro proměnu komplikovaného vztahu moderní společnosti k přírodě. Zahradní pedagogika přináší nejenom rozvoj povědomí o ekologických koloběžích v přírodě, ale dává také prostor pro rozvoj motorických a sociálních kompetencí. Proto **mají experti za cíl vrátit zahradní pedagogiku opět do škol. Společně budou vyvinuty aktuální a prakticky orientované zahradně pedagogické výukové aktivity a ty pak nabízeny žákům i pedagogům.** V první etapě projektu bylo realizováno přeshraniční dotazníkové šetření, které zmapovalo využívání zahrad a školních pozemků v České republice a Rakousku. Výsledky výzkumu jsou základem pro vývoj nových zahradně pedagogických vzdělávacích nabídek pro žáky základních škol.

K výstupům projektu počítáme také vytvoření **společného česko-rakouského vzdělávacího programu**, který vytvoří rámec pro realizování výukových aktivit pro učitele i žáky. Zapojení partneři pak v rámci **katalogu zahradních areálů** budou moci prezentovat i vzdělávací nabídku zahradní pedagogiky.

Zajímavý je také historický aspekt projektu. Školní zahrady mají v obou zemích více než stoletou tradici. U škol se objevují už v 19. století, ale pouze v Česku se alespoň částečně zachovaly do dnešní doby. Velkou propagátorkou jejich zachování a rozvoje byla zakladatelka Chaloupek paní Květoslava Burešová a partneři projektu v této tradici pokračují. Rozhodně se však nejedná o žádný návrat do minulosti. Zahrady umožňují využití moderních vzdělávacích metod, jakými jsou badatelské vzdělávání, učení se praxí, zážitkové a prosociální učení či učení se o reálném světě.

Ve finále proběhne **vzdělávání pedagogických pracovníků a příprava budoucích učitelů** – Masarykova univerzita se zapojí v rámci předmětu Ekologické pěstitelství a Jihočeská univerzita s předmětem Školní zahrada ve výuce. Součástí budou **stáže jak pro české, tak pro rakouské**

studenty v obou zemích. Součástí projektu je i investiční část, kterou realizuje Jihočeská univerzita na své výukové zahradě a Lipka na Kamenné na pozemku u řeky Svratky.

Na téma zahradní pedagogika se uskutečnila ve dnech 12. - 13. 5. 2017 dvoudenní zahajovací **konference** projektu na DIE GARTEN TULLN v rakouském Tullnu. Podklady z akce, informace o přednášejících, odkazy na přednášky na youtube jsou na webu rakouského partnera Natur im Garten: <https://www.naturimgarten.at/internationale-aktivit%C3%A4ten/eu-projekte/edugard-education-in-gardens.html>. Konference byla realizována v rámci **cíle projektu informovat veřejnost o tématu využití školních zahrad pro výuku a vyměňovat si zkušenosti přes hranice.** K plnění těchto cílů přispívá také **video**, které je ke zhlédnutí na: <https://www.youtube.com/watch?v=sf0K6RpT4cA>.

K propagaci zahradní pedagogiky slouží v rámci projektu i **soutěž pro základní školy „Pěstuj, zkoumej, vyprávěj!“**, do které se mohou **do 23. 12. 2017 přihlásit** i základní školy v Jihočeském kraji.

Hledáme **žakovské projekty, které školy zrealizují ve školním roce 2017/18 a jejichž základem je zkušenostní učení „o zahradě v zahradě“.** Do soutěže budou zařazeny ty žakovské projekty, které byly iniciovány a realizovány třídními kolektivy v rámci vyučování nebo žakovskými kolektivy v rámci volnočasových aktivit školy. Škola může pro účast v této soutěži vymyslet nový žakovský projekt nebo se do soutěže přihlásit s aktivitou / projektem, který je ve škole realizován dlouhodobě. Oceněny budou inovativní projekty žáků, které se mohou stát vzorem pro další školy. Při jejich realizaci je vhodné zohlednit kromě trvalé udržitelnosti a ekologických principů i sociální a ekonomické aspekty.

Soutěž je otevřena **pro třídy a zájmové skupiny žáků (věk 6 – 15 let) základních škol a nižších stupňů víceletých gymnázií v Kraji Vysočina, Jihomoravském a v Jihočeském kraji.** Každá třída / skupina se může zapojit pouze jedním projektem do jednoho tématu.

Je možné si vybrat **jedno ze tří témat** pro účast na soutěži, a to:

1. Zahradničení se zahradou, ale i bez zahrady (důraz na zajímavé a kreativní pojetí ekologického zahradničení).
2. Zahrada vypráví (důraz na zajímavé a kreativní pojetí vyprávění o školní zahradě, které může být vyprávěné, psané nebo zobrazené prostřednictvím obrázků, fotografií či filmu).
3. Pokusy na zahradě (důraz na aplikaci znalostí a dovedností ze třídy přímo v zahradě).

Přihlášené školy odešlou vyplněný průvodní list k projektu spolu s případnou další dokumentací k realizaci projektu **do 31. 5. 2018 na regionálně příslušné kontaktní místo soutěže (pro Jihočeský kraj je to kancelář Přírodní zahrada z. s.). Výsledky soutěže vyhlásí pořadatelé do 29. 6. 2018** a budou prezentovány na webových stránkách pořadatelů a na mezinárodní konferenci k zahradní pedagogice na závěr projektu v květnu 2019 v ČR.

Porota nominuje 38 projektů z České republiky, které obdrží zdarma ekologické výukové programy u českých a rakouských vzdělávacích organizací (realizátorů projektu EDUGARD). Bude přihlíženo k výběru typu programu v přihlášce do soutěže. Kromě samotného programu bude žákům uhrazena také doprava na program; u vícedenních programů i ubytování a strava. **Každý zapojený tým obdrží drobné ceny využitelné při zahradničení a výukové materiály o přírodních zahradách. Další informace k soutěži, přihláškový formulář a další potřebné podklady a formuláře jsou na webu www.prirodnizahrada.eu.**